

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
DS: 8spaaaur
E-mail: epodatelna@mk.gov.cz

Váš dopis značky

Naše značka

Vyřizuje/linka

V Praze dne: 21.1.2025

MK 4173/2025 SOCNS

Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) obdrželo Vaše dvě žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 7. 1. 2025, které jste adresoval ministru kultury a vedoucímu samostatného oddělení církví a náboženských společností. Jelikož jsou obě žádosti stejného znění, odpovídám Vám na obě žádosti tímto sdělením.

Žádáte o poskytnutí informací o řízení, které podniká Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) proti Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi (dále jen „NSSJ“). V této souvislosti Vám poskytnu informaci, že ministerstvo do současné doby nevedlo a nevede proti NSSJ žádné řízení.

K Vaším jednotlivým otázkám uvádím následující:

1. Jaké důvody vedou Ministerstvo kultury ke zrušení registrace církve Náboženská společnost Svědkové Jehovovi (dále jen NSSJ). Uveďte prosím důvody/výtky v bodech.

Ministerstvo nezažádalo žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. Ministerstvo koná v rámci své zákonné povinnosti prověřit podání, která mu byla doručena a zjistit skutečný stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti. Vytýkanými činnostmi jsou:

1. omezování svobody změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání (§ 5 církevního zákona ve spojení s § 2 odst. 1 a 5 církevního zákona, čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 9 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod),

2. omezování práva příbuzných, jakož i osob dítěti společensky blízkých, stýkat se s dítětem, a omezování práva dítěte stýkat se s těmito osobami (§ 5 církevního zákona ve spojení s § 927 občanského zákoníku, čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod),

3. omezování osobní svobody tím, že využívá psychický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k psychickému poškozování osob nebo jejich rodinných příslušníků, nebo k poškozování jejich sociálních vazeb (§ 5 písm. e) církevního zákona),

4. bránění nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám (§ 5 písm. e) církevního zákona),

5. utajování některých částí učení náboženské společnosti (§ 5 písm. f) církevního zákona).

2. Proč Ministerstvo kultury ke zrušení registrace přistupuje až po více než 33 letech od registrace církve (1.9.1991)

Ministerstvo dosud nezahájilo žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. K registraci NSSJ došlo 1. 9. 1993, nikoli 1. 9. 1991.

3. Probíhá řízení na podnět občanů České republiky, pokud ano, uveďte počet stížností.

Neprobíhá žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. Ministerstvo prověřuje několik desítek podání občanů, která mu byla doručena a zjišťuje skutečný stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti.

4. Probíhá řízení na podnět Ministerstva kultury? Pokud ano, uveďte, jaký podnět to byl a kolik jich celkem bylo.

Ministerstvo nezahájilo žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. Ministerstvo zjišťuje skutečný stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti.

5. Jak bude Ministerstvo kultury dále postupovat ve věci zrušení registrace podle zákona č. 3/2002 Sb. § 22 odst. 2?

Budoucí postup ministerstva nelze v současné době předvídat. Záleží na zjištění skutečného stavu věci, které ministerstvo dosud neukončilo.

6. Vedla církev NSSJ v nedávné době soudní jednání s Ministerstvem kultury? Jaké jednání to bylo a čeho se týkalo? Kolik jich celkově bylo za posledních 5 let? Jednalo se o finanční vyrovnání?

NSSJ podalo k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 žalobu na ministerstvo na relutární náhradu podle zákona č. 428/2012 Sb. ve výši 10.950.074 Kč. O žalobě podané dne 24. 8. 2021 pod čj. 23 C 289/2021 rozhodl soud dne 17. 10. 2022 tak, že žalobu zamítl. NSSJ se odvolala k Městskému soudu v Praze, který dne 12. 4. 2023 pod čj. 13 Co 69/2023 žalobu také zamítl a potvrdil rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1. NSSJ podala proti rozhodnutí Městského soudu v Praze dovolání, o kterém Nejvyšší soud rozhodl dne 13. 12. 2023 pod čj. 28 Cdo 2635/2023 tak, že dovolání částečně zamítl a částečně odmítl. NSSJ poté podala ještě ústavní stížnost, ale Ústavní soud ji dne 20. 11. 2024 pod čj. II. ÚS 644/24 odmítl. Jiné soudní jednání NSSJ s ministerstvem nevedlo.

7. Není podnětem pro zrušení registrace církve NSSJ případné soudní spory o finanční kompenzace ze strany České republiky a případná možnost dobytí finanční kompenzace u Evropského senátu?

Není, podnětem jsou podání občanů, jak je uvedeno shora.

V dalších otázkách žádáte o poskytnutí informací na budoucí rozhodnutí, resp. opatření, jaká má ministerstvo v úmyslu v určitých záležitostech učinit. Takové žádosti jsou často podávány jako vyjádření nespokojenosti s určitou aktivitou povinného subjektu. Ministerstvo, resp. jakýkoli povinný subjekt, nemá povinnost poskytovat informace o svých budoucích rozhodnutích, úmyslech a opatřeních. Přestože na takové informace není právní nárok, ministerstvo Vám v rámci principu dobré správy tyto informace poskytuje.

8. Jak Ministerstvo kultury zabezpečí, že negativní dopady na více než 15000 členů NSSJ budou po materiální (budou zabaveny modlitebny), psychické (odebrání statusu církve, posměšky z okolí, špatné vyložení faktu, že zrušení registrace neznamená zákaz svobody vyznání) budou minimální?

Ministerstvo nezažilo žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. Proto je tato otázka zatím předčasná.

9. Jak Ministerstvo kultury zabezpečí, že psychický negativní dopad na členy NSSJ, kteří zažili totalitní režim, byly perzekuovány kvůli otázce svědomí, byli vyslýcháni a uvězněni do vazby kvůli své veřejné činnosti bude minimální a nebudou rozhodnutí Ministerstva kultury srovnávat s praktikami bývalého totalitního režimu?

Odpověď je shodná, jako u otázky č. 8. V demokratické společnosti, na rozdíl od totalitního režimu, nelze porušovat právní řád a zejména normy, uvedené v odpovědi na otázku č. 10.

10. Jaký je primární cíl Ministerstva kultury, čeho chce dosáhnout, když zruší registraci zavedené církve?

Primárním cílem ministerstva je garantovat dodržování zejména následujících ustanovení právních norem:

Podle čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) je svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

Podle čl. 16 odst. 1 Listiny má každý právo svobodně projevat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadů.

Podle čl. 16 odst. 4 Listiny může být výkon těchto práv omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých.

Podle čl. 9 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (dále jen „Evropská úmluva“) má každý právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání; toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním náboženských úkonů a zachováváním obřadů.

Podle čl. 9 odst. 2 Evropské úmluvy svoboda projevovat náboženské vyznání a přesvědčení může podléhat jen omezením, která jsou stanovena zákony a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Podle čl.18 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech má každý právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství. Toto právo zahrnuje v sobě svobodu vyznávat nebo přijmout náboženství nebo víru podle vlastní volby a svobodu projevovat své náboženství nebo víru sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou, zachováváním obřadů a vyučováním.

Podle čl.18 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech svoboda projevovat náboženství nebo víru může být podrobena pouze takovým omezením, jaká předpisuje zákon a která jsou nutná k ochraně veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví nebo morálky nebo základních práv a svobod jiných.

Podle čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie má každý právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním úkonů a zachováváním obřadů.

Podle § 5 církevního zákona nemůže vznikat a vyvíjet činnost církev a náboženská společnost, jejíž učení nebo činnost sleduje porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména pokud a) popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva fyzických osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání nebo sociální postavení, b) rozněcuje nenávist a nesnášenlivost, c) podporuje násilí nebo porušování právních předpisů, d) závažně narušuje veřejnou mravnost, veřejný pořádek nebo veřejné zdraví, e) omezuje osobní svobodu osob zejména tím, že využívá psychický nebo fyzický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k fyzickému, psychickému nebo ekonomickému poškozování těchto osob nebo jejich rodinných příslušníků, k poškozování jejich sociálních vazeb včetně omezování psychického vývoje nezletilých nebo omezování jejich práva na vzdělání, nebo zabraňuje nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám, nebo f) je její učení utajováno vcelku nebo v některých částech, stejně jako organizační struktura církve a náboženské společnosti a vazby na zahraniční složky, je-li částí církve nebo náboženské společnosti působící mimo území České republiky.

Podle § 22 odst. 1 písm. c) církevního zákona ministerstvo zruší registraci církve a náboženské společnosti vyvíjí-li činnost v rozporu s § 3 písm. a), § 5 nebo § 27 odst. 2 církevního zákona.

Podle § 22 odst. 2 církevního zákona ministerstvo registrovanou církev a náboženskou společnost před zahájením řízení vyzve, aby od vytýkané činnosti v přiměřené lhůtě upustila. Jestliže registrovaná církev a náboženská společnost v činnosti pokračuje, ministerstvo zahájí řízení o zrušení registrace.

11. Zvážilo Ministerstvo kultury, jaký mezinárodní dopad a zpětnou vazbu toto zrušení registrace bude mít na Českou republiku?

Ministerstvo dosud nezahájilo žádné řízení o zrušení registrace NSSJ. V demokratické společnosti nelze předpokládat negativní mezinárodní dopad a negativní zpětnou vazbu

případné zrušení registrace NSSJ v České republice za podmínky, pokud se prokáže, že NSSJ porušuje právní normy.

12. Udělalo Ministerstvo kultury průzkum v případech jednotlivých členských zemí EU kde se řešili soudní jednání a jejich rozhodnutí u sporných otázek "typických pro NSSJ"? (například otázka transfúze krve, kontakt s vyloučenými, atd.)

Ano, ministerstvo se seznámilo s řadou rozhodnutí soudů některých členských zemí EU, kde se řešily otázky typické pro NSSJ.

13. Zvažilo Ministerstvo kultury, jaké finanční dopady bude mít na jeho resort, v případě žaloby na Českou republiku, a možnost že Evropský senát zohlední stanovisko a protižalobu NSSJ?

Ministerstvo se nedomnívá, že by případná žaloba na Českou republiku měla mít negativní finanční dopady na resort ministerstva, a to s ohledem na právní normy, uvedené v odpovědi č. 10.

14. Zvažilo Ministerstvo kultury veškeré podněty (ať už jsou jakékoliv) ke zrušení registrace, a řádně a podrobně prozkoumalo, zda jsou či nejsou v souladu s legislativou České republiky?

Podněty občanů se ministerstvo nabývá již řadu měsíců, pečlivě, důkladně a zejména nestranně zjišťuje skutečný stav věci, o něm nejsou a nebudou důvodné pochybnosti.

S pozdravem

ThLic. Petr Šimůnek
vedoucí samostatného oddělení
církví a náboženských společností